

SLOVENSKI NAROD.

Urhaja vank dan, izvsemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakke velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravištvu, na katero naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“.

Dunaj 23. oktobra. V državnem zboru je finančni minister danes predložil budget za 1878. leto. Potrebščine je 1878 za 9½ milijonov menj, dohodkov je za 8 milijonov več, nego 1877. Deficita je torej 202/10 milijonov proti 378/10 lanskega, bilanca torej 1878 za 176/10 milijonov ugodnejša. Ta poboljšek je rezultat resnih prizadevanj za pomanjšanje stroškov in povišanje dohodkov, za kar se je posebno štedilna komisija postavila. Ko pride še davkova reforma, upati je, da že 1880. leta ne bo deficita več.

Peterburg 23. oktobra. „Golos“ poroča: Rusi love in ujemajo še vsak dan ostanke razbite armade Muktarjeve. Število (samo taci ali vseh vkup??) ujetih je dozdej 280 oficirjev in 7000 vojakov, 42 kanonov. Ruski glavni stan je v Tikmi. Rusi so izgubili 15. oktobra 56 oficirjev in 1366 vojakov mrtvih in ranjenih.

Carigrad 23. oktobra. Telegrafična depeša iz Razgrada poroča: V nedeljo so Rusi napali divizijo Assaf pri Jovan-Čifliku, a so bili odbiti.

Bukarešt 20. oktobra. Včeraj so Rumuni iz Kalafata 5 ur streljali na Vidin in dve turški ladiji prevotlili, da so se potopili.

Poradim 20. oktobra. („Pr.“) Rumuni so bili včeraj pri napadu na reduto Plevnico težko pobiti. Trikratni šturmi so bili odbiti. Po noči so Turki izpali in gonili Rumune, ki

imajo velike izgube. Zelo je mrzlo; danes je huda slana, led se dela.

Vojska.

Boj, o katerem poroča carigradski telegram iz Razgrada, je gotovo le rekognosciranje, vsled katerega se je dotični ruski oddel, ogledavši kako Turki stoje, nazaj pomaknil. Turki iz tacihi malih afër radi „zmage“ delajo, to je znano.

Iz Trnovega se piše „Golos“, da je nek Bulgar pobegnil iz Plevne v ruski ostrog in tam pripovedoval, da je cela prejšnja vidinska armada 40.000 mož močna v Plevni. Z njo vred se bore vsi Muselmani iz Plevne in vsi muhamedanski možki iz Pirota, Vraze, Belgradžika in Rahove. Kristijanji so pa prisiljeni šance kopati Turkom. Peki v Plevni so delali 70.000 porcij na dan. Mrtvi, ranjeni in zboleli so Osmanovo armado že za četrti del zmanjšali.

Izvrstni dopisniki z bojišča. Šest dopisnikov je dobilo od ruskega carja pohvalne ordene za to, ker so se upali v ogenj bitve. Ti so: Dopisnik „Novega Vremena“ Vjačeslav Silvestrovič Rozolovski in dopisnik v „Daily News“ Archibald Forbes; dalje dopisnik „Novega Vremena“ Aleksander Vasiljevič Ivanov, in dopisnik „The Scotsman“ dr. Carrik. Ti štirje so dobili stanislavljev orden z meči. Dva nemška dopisnika, doslužena oficirja iz francoske vojske, kapitan Danhauer od „National Ztg.“ in lejttenant Marée od „Ueber Land u. Meer“ sta dobila Anin orden.

Posredniki.

Svet je silno pozabljen, posebno oni svet, ki bere in plačuje turkofilske liste. Le ti de-

nes uže pozabijo, kar so predvčeranjem rekli in menda njih verni bralci tudi, ker so zadovoljni z vsem. Še pred malo dnevi so bili nemški, angleški in magjarski listi polni tiskanih sanj, kako se pojde to zimo Muktar ghazi v ruski Tiflis gret, Rusom Kavkaza lep kos odrezat, rusko-bulgarske vojske pa se bode utopilo polovico v Dunavu, druga bode bežala skozi ubogo Rumunijo, ki bode zopet Turčiji podložna postala itd. Denes pa, ko je razbita turška Muktarjeva armada, delajo se tako, kakor da bi bili to uže naprej prorokovali, ker so vedeli, kako slabo vpliva vojni svet v Carigradu, ki je vsega kriv. Le to željo prav z judovsko nesramnostjo izrekajo, naj se zdaj Angliji dovoli posredovati za mir mej Turčijo in Rusijo!

Predno je Rusija vojno začela, niso vpili ruski časniki, temuč baš ti turkofilski, ki so te dni vpili o propadu ruske moči, da bode Rusija ubila Turčijo, celo malo Azijo v nekaj tednih prehodila, zatirala svobodno vožnjo suškega kanala, zasela Egipt itd. Kakor so iz teh prevelic strahov padli Turkofili hitro po Plevni in Zevinu, kjer so Rusi sami sprevideli svoje premalo število, v še bolj pretirano in smešno veselje, da je ruska sila padla, da se je je Evropa petdeset let zastonj bala, da je podoba o kolosu z lončenimi nogami resnična, in druge enake.

Kako celo smešno je, če se zdaj zopet s svojim posredovanjem silijo Angličani in drugi javni ter skriti Turkoljubi, to kaže silni glas ruskega naroda, ki govori iz ust Moskvičana Aksakovega, čegar krepki, ponosni, ruski govor smo priobčili v včeraj-

Listek.

Na naših gorah.

(Povest iz šestnajstega stoletja, spisal L'berius.)

(Dalje.)

X.

Poletna nedelja je lep prijeten dan vsakemu, ponosnemu meščanu ali ubogemu, počitka pričakajočemu kmetovalcu. Tako je bilo nekdanj, tako je in bode tudi ostalo, dokler bode stal svet in se čestil sedmi dan tedna, dan molitve, dan počivanja: nedelja.

Pri fari, h katerej se je prištevata grobljska graščina in nekaj raztresenih manjših in večjih vasij po pogorji in dolini, praznovalo se je isto nedeljo cerkveno blagoslovljenje.

Uže ves teden poprej se je gibalo mnogo pridnih rok vaških gospodinj in pripravljalo kaj posebnega za ta vesel dan, mladih veselih deklic, dovršujočih novo pisano obleko za blagoslovljenje, ko bodo šle tja na goro k svetemu opravilu in — bolj od daleč za njimi

— ta in oni mladeneč, kateri bode občudoval njihovo lepoto. — Tudi farni cerkvenik, sivolas mož, je imel ves teden poprej opravka polne roke, da, preveč za njegovo sivo glavo.

Koliko je bilo treba osnažiti po cerkvi, po oltarjih, koliko zunaj svetišča. In kako bi bilo drugače? Gospod župnik so oznanili uže nedeljo prej na prižnici, da bode pridigoval pri blagoslovljenju tuj, mlad duhoven iz dalnje dežele.

Tudi grajska Gizela je čula o novem pridigarju, tudi ona se je veselila v duhu cerkvenega blagoslovljenja, onega veselega časa, ki jo je spominjal — prve mladosti. In prišla je nedelja.

Zvonovi so zvonili, in gruča veselih ljudij so hitele od daleč in blizo v cerkev na goro k blagoslovljenju.

Tamkaj od zatemnelega gradu pa se je dvignil prah, konjsko kopito je odmevalo na daleč okrog in izza gostega drevja se je prikazala kočija in v njej Gizela — poleg molččega graščaka.

In zopet so zapeli zvonovi, in na prižnico je stopil mlad duhoven. Vse je zrl, vse strmelo, ko je začel govoriti svoj lepo ubrani govor.

Gizela pa je slonela, kakor zamaknena, v prvem sedežu, poleg nje graščak in tam v kotu stisnena — stara Katrina.

Govornik je vedno bolj rudil v lice, vedno bolj plemenil v besedi. — Po cerkvi pa se je pričelo tajno šepetanje, čudeči se glasovi, strmeči pogledi. — Gizela je slonela, blede kot zid, nepremakljiva, kot tla pod njenimi kolni, graščaku pa je žarilo veselja lice in njegova glava je pritrjevala pridigarjevimi besedam.

In, čuj, šepetanje je vedno glasneje, podobno od dalje se bližajočemu gromenju, znamenje hudournega viharja. Pridigar govori vedno gorečnejše in biča z ostrimi besedami — mnogotere verske nauke. A, glej, zdajci se dvignejo krepke moške pesti, kakor grom vdarijo neštivilni glasovi: „Krivoverec je, proč z njim, vrzite ga s prižnice, iz svetega kraja!“

šnjem listu in ki jasno pove, da Rusija neče nobenih posredovateljev ali vmešateljev!

Dve zmagi.

Iz Poljanske doline 21. okt. [Izv. dop.]

V pretečenem tednu so prišle važne in vesele novice zlasti za nas Slované. Denes teden so se volitve za narodno zbornico na Francoskem izvršile v duhu svobode in voljeni so kljub vsemu pritisku vlade in konservativcev republikanci. Ves olikani svet se mora veseliti takega srečnega izida francoskih volitev in spoštovati značajni francoski narod, ki se nij dal preslepiti od sovražnikov svobode in napredka, ampak 14. oktobra svetu pokazal, da ne mara zanje. Monarhisti so vse mogoče prizadejali si, spraviti večino svojih kandidatov v zbornico, posluževali so se obrekovanj, lažij ter drugih nepoštenih sredstev, katera se jim ne morejo šteti v čast. Brž po razpustu prejšnje zbornice je sabljar Mac-Mahon s svojimi pomagači jel delovati proti republikancem in črniti poštene svobodoljubne ude prejšnje zbornice. Kakor naši slovanski protivniki v kritičnih časih spusté zoper nas neko nepoznano zver „panslavizem“, tako so se v Franciji narodni zatiratelji posluževali enake pošasti, nazivaje jo „radikalizem“. Monarhični časniki, polni lažij zoper republikance, so hoteli vse krivde pariške komune na nje zvrniti, čeravno je znano, da one revolucije niso prouzročili zmerni republikanci, a nekateri socijalisti, ki se preživé daleč od svojega očeštva. Sebe so ti protivniki obligatnega šolstva in napredka prostega naroda, jako povzdigovali po časniki in manifestih, zlasti Mac-Mahon v svojem znamenem korporalskem volilnem oklicu povzdiguje svoje zasluge za Francosko in se slavi kot ureditelja zdanje Francoske, dasiravno vesomikani in nepristranski svet zna, da v tem nema zdanji prvosednik zaslug, kakor jih imata vodji republikanske stranke, ranjki Thiers in Gambetta. Republikanske agitatorje so si prizadevali z sodnijskim postopanjem odvrniti od svojega delovanja; enake krivice so delali republikanskemu časnikarstvu. Rodoljubnega Gambetto je bonapartsko sodišče obsodilo v ječo, ter mu tako hotelo vzeti volilno pravico. Republikanci so tudi pridno, a mirno in pošteno delali za svoje kandidate, nepristransko kazali na delovanje razpuščene zbornice v prid

naroda francoskega. Francoski narod je poslušal glas svojih dobrotnikov in jim izkazal svoje zaupanje pri volitvah, katerih izid mora veljati maršalu in njega tovarišem za nezaupnico. Gambetta je zopet voljen, zbornica bo potrdila njegovo poslanstvo, ter bo imel v zbornici priložnost bolj energično povedati svojim protivnikom in razjasniti njih krivice. Prvosednik in ministri se bodo morali vdati volji naroda, ali pa zopet razpustiti zbornico, kar bi zamoglo še bolj njih zaupanje spodkopati pri narodu in njih odstop še preje prisiliti. Francoski narod se je pokazal dovolj trden, ustaviti se vsem pritiskom monarhistov in je svetu pokazal, da je zmožen in da ima trdno voljo samovlado ohraniti in ne odstopiti posameznikom svojih pravic. Nas Slovence pa mora ta zmaga francoskih rodoljubov spodbuditi k pomnoženi delavnosti za našo sveto in pravično narodno stvar. Na Francoskem so sovražniki narodnega svobodnega razvoja in sploh vsi narodni zatiralci te dežele z vsemi še tako umazanimi sredstvi hoteli pridobiti večino v zbornici, in še pri tem je smrt republikancem pobrala najbolj zaslužnega moža za narod in državo, Thiersa. Kljub temu je vendar slavno zmagala rodoljubna republikanska stranka, ter rešila čast celega naroda francoskega. Ta izid francoskih volitev svedoči, da pravičnej stvari se da le nekoliko časa ustavljati, a ne za vselej. Tudi naši protivniki bodo omagali, če bomo iskreno in mirno, pa odločno delali za našo sveto in pravično slovansko stvar in razširjanje naše narodne zavesti. Zato vsi slovenski rodoljubi na delo za povzdigo narodne zavesti in olike našega naroda, prepričani bodite, da zvezda boljše bodočnosti bo kronala vaša dela in pozni potomci bodo vam hvaležni, če otmete svojo narodnost proti potujčenju.

Druga, za nas Slované še bolj vesela novica je velika ruska zmaga na azijskem bojišču. Kakor je iz poročil vidno, so izgube turške ogromne in trofeje zmagovalnih Rusov velike. Nobena turška zmaga v tej vojski, katere so naši protivniki tako visoko cenili, se ne more primerjati s to rusko. Vse dosedanje neudače v Aziji so Rusi na enkrat s to zmago oprali in končali zasramovanje njih azijske armade po nam sovražnih glasilih; Bog daj kmalu enacih uspehov na bolgarskem bojišču. Dobički te velike zmage naših slovanskih

bratov bodo dvojni, materijalni in moralni, na obe strani veliki. Ko bi ruska armada zdaj h koncu ugodnega časa za vojevanje ne bila pridobila slavne zmage, bi se bila morala po zimi vrniti v Aleksandropolj, in tako bi vse dosedanje ruske žrtve bile le malo koristile. Zdaj je pa glavna Muktarjeva armada uničena in bodo mogli Rusi oblegovanje Karsa uspešno pričeti, kar jim bo sploh mnogo koristilo pri daljšem vojevanju. Poročila od te slavne zmage svete slovanske Rusije bodo osrčile ruske vojake ne le v Aziji, nego tudi na evropskem bojišču in daljši vspehi bodo tem gotovejši, a v turškem Carigradu mora napraviti veliko zmešnjavo in turškim vojakom vzeti mnogo poguma. Grecija in Srbija, vividevši velike vspehe ruskega orožja, bodete gotovejše posegle v boj in pospešile razrušitev turške države.

Rusija po neprimerno majhnih izgubah nje močij v Aziji in ker je Muktarjeva vojska skoro popolnoma uničena, bo zamogla odposlati vojnih čet iz Azije v Bolgarijo in tako upamo, da ne bo dolgo, da čujemo vesele novice o silnih ruskih zmagah na evropskem bojišču. Oficirji turški so večinoma malo izobraženi in večidel nesposobni za višja mesta, tako bo velika izguba generalov in drugih višjih oficirjev Turkom veliko več škodila, nego izguba v bojih palih generalov v Bulgariji Rusom, ker poslednji so imeli dovoljno število za vojevodstvo sposobnih mož mej častniki, a prvi ne. Kakor telegram poroča, so črnogorski sokoli zopet začeli ofenzivo zoper Turke in smejo zdaj po velicah izgubah turških v Aziji še bolj sijajnih uspehov pričakovati, ker bodo morali Turki poslati pomoč prek morja v Azijo, če ne bodo hoteli pustiti meni nič tebi nič cele Armenije zmagovalcem. Tako morebiti uže čas nij daleč, da bi Turčija od vseh strani prijeta in zmagana po Rusih in njih zaveznikih prosila miru, pripravljena Rusom izpolniti njih terjatve, t. j. spustiti Slované in Rumune izpod turškega jarma, ker nima jo na kakem evropskem kongresu nič ugodnejšega pričakovati. Sicer še ne moremo za gotovo se nadejati lažjega konca vojske, a toliko je gotovo, da se bodo pred zimo godili veliki dogodki na bojišču, Rusom in vsem Slovanom na korist.

V tem trenutku zaječi sem raz prvega sedeža obupljiv, boječ glas. In ta glas je bil Gizelin — in Gizela je ležala na obrazu na trdih kamenitih tleh v nezavesti.

Ko je grozilni hrup vedno večji, ko uže obstopijo krepki možaki prižnico, maščevat se nad brezbožnim pridigarjem, sejalcem nove Lutrove vere, izgine duhoven za malimi vratni in uteče gotovej pogubi.

Strašen nemir, nepopisljiva zmešnjava nastane. Vse je razjarjeno, vse se huđuje, vse žuga, vse blede jeze in hiti v divjem hrupu iz cerkve.

Tamkaj na prvem sedežu pa sloni blede Gizela. Stara Katrina jo drži v svojih rokah in graščak maje z glavo, zre pol čudeč in pol pomilujoč svojo tovarišico in ne more umeti njene spremembe.

Kmalu potem se vsede zopet Gizela poleg graščaka v kočijo, in Katrina, ki jo spremlja, jej zašepeče pri odhodu skrivnostne besede v uho:

„Ali si ga izpoznala? Tudi stara, od

vsega sveta zapuščena Katrina, ga pozna. — To je nekdanji Konrad.“

Mej potjo se je trudil zastoj graščak izvedeti kaj natančnejega o nenadnem osupnenju Gizelinem, o starej Katrini, katero je videl denes prvič v ožjej zvezi z Gizelo.

Gizela je odgovarjala ves čas s kratkimi izogibljivimi besedami, trdila, da je oslabela le velike vročine, da ne ve ničesar o stavljenih vprašanjih. Graščak se je prepričal na rudečici njenega obraza, da nij vse gola resnica, kar govori Gizela, da razjeda skrivna bolelost njeno mlado srce.

In potem je naslonil svojo otožno glavo v roki, zrl mrtvo pred sé in bil še bolj nesrečen kot poprej. Graščak je imel mnogo srca, več, kot bi mu ga bil prisodil kdo. Ljubil je ubogo deklico iz vse svoje duše. A denes se je prepričal uže v drugo, da se ubijajo vse njegove nade nad njeno nerazumljivo mrzloto, — in nesrečen je bil, nezadovoljen sam s soboj, — pomilovanja vreden.

XI.

Drugi dan je sijalo solnce svetlo na to črno zemljo, kakor po navadi, vaščani so se razšli po opravih na polje in v gozd.

Mnogi so zmajevali z glavami in ne mogli razumeti nenadne slabosti grajske Gizele, drugi so dejali: gospoda je slaba in molitve nenavajena. Tretji pa so vgibali o mlademu krivoverškemu pridigarju in obžalovali, da se niso mogli maščevati nad njim. In teh tretjih je bilo največje število.

Edina grajska Katrina se nij prištevala niti k prvim, niti drugim, niti tretjim, edino njej je bilo jasno vse, ona je pomilovala iz srca ubogo deklico, katere žalost nij bila videzna, temuč skrivna, duševna.

In stara ženica je imela srce, pravo srce, kakoršno imajo le redki ljudje, in kateri ga imajo, niso najsrečnejši.

In ker je imela stara Katrina pravo srce korakala je drugo jutro, ko je bilo solnce stoprav za moža visoko, v grad.

Mnogo potov pa je postala, potegnila s

Politični razgled.

Notranje delo.

V Ljubljani 23. oktobra.

Ogerski listi, zlasti „Pester Lloyd“, naglašajo težavo, s katero se **nagodba** dela in pravijo, da ogerska vlada uže zavoljo tega ne bode popuščala, ker se ne more zanesti na Lasserjevo ministerstvo, češ, da ga dunajski državni zbor lahko dementira. (Tega se pač nij bati. Ustavoverci so še vselej storili, kar je ministerstvo ukazalo, ker brez ministerstva bi ustavoverci bili v silnej manjšini v drž. zboru.)

Hrvatski poslanci so pozvani priti v Pešto na zbor, ker se bodo zdaj samo skupni predmeti rešavali. — Nadejati se je, da bode kaj slišati, da je v Pešti tudi čez trideset Hrvatov.

Vnanje države.

O **Greciji** se preko Trsta piše, da čakajo samo še torpedov, kateri imajo biti v grških lukah pod vodo dejani, potem se začne vojna proti Turčiji. — Kralj, ki je na mejo šel, bode izdal proglas.

Iz **Carigrada** poročajo, da se govori zopet o poklicanju Mithad-paše. — Vladni krogi so za nadaljevanje vojne.

Črnogorska kneginja je na avstrijske cesarjeve jauti odpeljala se v Neapelj s sinom in hčerko v kopelj.

Iz **Pariza** se piše v „Ind. Belge“, da se od vseh stranij izprevidi, da zdanja vlada francoska nij zmožna narediti kak državnih udar, katerega se torej nij bati.

Pruski deželni zbor je bil 21. t. m. odprt s prestolnim govorom lokalnega pomena. — Poljaki hote baje interpelirati, zakaj je vlada poslala na rusko-poljsko mejo vojakov.

Amerikanci pošiljajo 21. t. m. za sebe vesel, a za nas zanimiv telegram iz Vašingtona po svetu, namreč vladno poročilo: Po vseh izveštjih je letošnja letina glede plénjanja pšenice najboljša. Kar amerikanska unija stoji, nij se še toliko pšenice pridelalo, kot letos

Dopisi.

Iz Šmartnega pri Litiji 22. okt. [Izviren dopis.] Po naključju mi je prišel deneš v roko „Laibacher Tagblatt“ od 20. t. m., v katerem najdem odgovor na svoj dopis v „Slovenskem Narodu“ dne 17. t. m. Ta dopis iz Šmartnega v „Laibacher Tagblattu“ prinese pač same psovke in prazne bahaške fraze. Kljub temu morajo biti tega dopisa eden, dva, ali celo trije kovači, ki so kovali

koščeno roko po razmrščenih, sivih laseh, ki so se jej vsipali po bledem licu in tilniku, ter mrmrala nerazumljive besede s soboj. Konec tacega govorjenja je bila vselej grozitev, hudenje nad nekim človekom, ki je kriv vsega tega, ki je kriv njene skrivne nesreče, kriv gorja komaj odrasle deklice.

Ko bi bil videl kdo tako govorečo, žuga jočo starko vpalega lica, krčevitih pestij, divjega mokrega pogleda, pritrdil bi bil v resnici, da je Katrina blazna, obrnil bi se bil v stran in ognil odljudne ženske. Vsaj svet sodi le po zunanje. Vesel obraz mu je znamenje veselja, nekaj papirnatega denarja vir sreče, toge spremenjeno lice priča blaznosti. In kako bi bilo drugače, v notranjost ne vidi ali videti neče. Zunanost, nič družega kot zunanost, to je večno nepremakljiv, večno nov krog, okolo katerega se suče kakor zemlja krog solca, sodba in vrednost neke velikanske družbe, katerej pravimo: svetovna družina.

Nekoliko potem ste korakali po ravno istej poti dve ženski. Prva je bila vračajoča se Katrina, druga grajska Gizela.

v enej kovačnici. Ker pa v tej kovačnici meha za pihati manjka, mora še ženski spol ustno pihati. Najstarejšemu teh kovačev naj povem, da naj zaduhtelo prodajalno, katere je v tej zadavi nedolžen prostor, v miru pusti. Če mu je preveč zaduhtela, temu se pač lahko pomaga, ako je finančni minister doma. Dalje omenim, da je le on tisti, kateri škodo želi, prepire napravlja, ščuje, hujska in šunta enega proti drugemu, pa ne jaz, meni je miroljubnost draga, bolj ko njemu. Tudi govori nemškutni dopis o neke narodnej „Schwindel-banki“, katere je bila jedina, pa še ta le ponesrečena. Nesreča se prav lahko zgodi. Le se mi ozrimo na Dunaj, kdo je bil pa tam borznega poloma kriv? Kdo kriv „švindla“, pri katerem je šlo čez tri milijarde, tritisoč milijonov goldinarjev rakom žvižgat? Kdo je bil kriv tega poloma, ki je veliko samoumorov prouzročil vsled pogube vsega, in vsled katerega je veliko bogatašev na beraško palico prišlo? Kdo je kriv onega „švindla“, katerega tudi še zdaj čuti trgovina in obrtnija, vsled katerega vsi stanovi pomanjkanja denarja trpe, in kateremu še nij niti konca niti kraja, temuč vedno večja je finančna mizerija? Smo mar Slovenci tega vsega krivi?

Za črnilo in prostor v „Slovenskem Narodu“ pa nij treba vam, g. dopisnik, žal biti, najmenj o ruskih imaginernih zmagah. Tudi boste uže še slišali, da nijso imaginerne, ampak prave in faktične. Ali nič ne čujete še o azijskem turškem Sedanu? Ali je ujetje 32. bataljonov, in vzetje 36. kanonov naša domišljija? 20.000 vojakov, mej katerimi je 7 pašev, to je uže nekaj, ali ne? Ali je „Tagblattovcem“ to imaginerno? Čudni patronje to!

Še bi dalje časa z vami polemiziral, ali bojim se, da bi to, kar bi vam še mogel povedati, vašemu zdravju škodilo, in bi postali recidivni. Pa se mi smilite. Kar ste dozdej od mene izvedeli, nij nikakor surovo insultiranje, marveč vam tradirana resnica, čista kot solnce. Resnica pa v oči kolje, pravi star pregovor.

Iz Sevnice 20. okt. [Izv. dop.] V sevniške okolici Podvrh, Pečje itd. se je trgatav dokončala. Pričakovali smo mnogo boljše, kajti taki vinogradniki, ki so dobili lani 100 do 150 veder, dobodo letos le 80—100. Vince

bode sicer dobro. Gorica Podvrh leži kake dve ure od Sevnice zelo visoko in romantično mej gorami. Iz te gorice je krasen razgled, in trta daje tu prav dobro vince, kar je mej širjim občinstvom še malo znano. Prebivalci tukašnji so trdnega pravičnega telesa, in posebno lepega obličja. Prav mnogo domačih naravnih umetnikov se nahaja mej njimi, podobarjev, kateri se nauče po samouku primerno prav dobro izvrševati različne podobe. Narodnih pravljič in pesnij je tu mej ljudstvom še neopisanih. (Zapisati jih izkušite, ali koga nagovorite. Ur.) V Podvrhu se je našel tudi pred letom znameniti rimsk spomenik, kateri je shranjen v Gradskem muzeju.

Z Gorenjskega 22. okt. [Izviri dopis.] Nemški judje in Magjarji so se zelo radovali ruskih nevspehov in prorokovali pobitje Rusije, njih časniki so bili polni poročil o turških zmagah in ruskih pobitjih in uže marsikatega Slovenca je čitaje ta poročila, navdajala žalostna misel, da se je število ruskih vojakov zelo zmanjšalo, ter da se more cilj vojske ponesrečiti. Zdaj pa nenkrat prinaša ruski vedno zanesljivi telegram, in denes uže turški, veselo poročilo o velikej ruskej zmagi. Magjari so uže razsvetljevali po mestih turške zmage, naši nemškutarji so pili, veselje se teh poročil, a mi smo to z nekako nejevoljo gledali, a vendar trdno se nadejali, da se obrne na bolje. Zdaj je pa za nas Slovane nastopila doba veselja, ko bremo poročilo o slavnej zmagi naših slovenskih bratov Rusov, oni pa nosijo nezadovoljne in kisle obraze. N. Fr. Pr. in drugi Slovanom sovražni časniki so uže pisali o nesrečnem končanju vojske za Ruse v Aziji in še celo konservativni „Volksblatt“ piše v članku „Slaventhum und Russenthum“, da bodo Rusi morali kmalu sramotno odstopiti od vojevanja, a zdaj pa uže protivno trdijo turkoljubni listi vred z nami, da vojska v Aziji je uže za letos končana, Slovanstvu v korist in Turkom v škodo. Magjarji in nemški ustavoverci so povzdigovali vojne talente turških generalov, Osmana, Sulejmana, in Muktarja, in neko ogersko mesto jih, je celo imenovalo za častne meščane. Kaj pa neki zdaj poreko ti slovanski sovražniki, videči da Mehemed Ali nij dosegel zmage, o katerej so uže toliko vedeli pisati, ter da je Muktar zdaj

„Kaj mi imaš povedati tako važnega, Katrina, da me vabiš v oddaljeno svoje stanovanje, vsaj govornice lahko povsod in mene bodo pogrešali v gradu, če izostanem tako dolgo od doma,“ pravi skrbne Gizela svojej tovarišici in vpre svoje zvedavo oko v njen resen, zamišljen obraz.

„O, da ti je grad ljubši kot Katrinina kočja, graščak prijetnejši kot stara prijateljica, tega sem prepričana davnej. A, glej, da se ne kesaš nekelej tega, ko bode uže prepozno.“

Te besede je govorila starka s posebnim naglasom in se ozrla tako ostro v Gizelo, da je morala poslednja nehoteč povestiti oči in je bila v neprijetnej zadregi.

„Kaj hoče to govorjenje Katrina?“ povzame zopet Gizela. „Govori jasno, jaz te ne umem in ne straši me s takimi skrivnostnimi govori!“

„Kako bi bilo to mogoče, vsaj si ga videla včeraj svojega ljubčeka, kako lepo je pridigoval, kako so ga ljudje hvalili. O, deklica, ki ima tacega ljubimca, ne more biti nesrečna.“

„Gorje mi!“ vsklikne zdajci Gizela. „To strašno ime, ta spomin, ta sprememba je uže dovelj, ne domišljaj me še ti onega časa, ko sem zidala vse svoje upe, zlate gradove na ime, ki se zove: Konrad.“

Izgovorivši te besede še bolj zbledi, nogi jej omahujeti.

„Molči, molči ljubo moje dete in ne zameri starej Katrini, ki ima pravo srce za te, ter oblubi mi, da greš v moje stanovanje, kajti ondi izveš mnogo, kar ti razjasni obraz in morda umiri razburjene prsi,“ pogovarja starka Gizelo potem in pospešuje svoje zastale korake. Tako se približate samskej koči.

Ko slonite potem nekoliko časa v malej, a čedno opravljeni sobici v živem pogovoru, odpro se nenadoma duri — in pridigar Konrad vstopi.

Gizela vzklikne pri tem pogledu, zakrije obraz v roki in rudečica in bledica jo spreminja.

Prišlec zašepče nekaj besedij starki v uho in ona zapusti sobo.

(Dajej prib.)

izgubil skoro celo vojsko? Priznati bodo morali, da ruski generali tudi kaj znajo ter se v vojevanju s turškimi meriti morejo, ali so jih še presegali, samo v lažeh jim niso dorasli. V lažnjivosti se morejo samo nemškutarji meriti, s svojo „simpatijo“, s Turki. Veliko se je uže pisalo o hrabrosti turških vojakov in vojskovodjev, a to pobitje to omeče, če bi bili tako srčni, bi se ne bili pustili v takej množici poloviti. Vsak nepristransko sodeč človek ima priznati, da ta ruska zmaga se sme šteti k najslavnejšim zmagam novjših časov in sme se onej zmagi Prusov pri Sedanu na stran postaviti. Poljaki, kateri so uže domišljevali, da so v zvezi z Magjarji Rusom kos in jih morejo uničiti ter tako postaviti no vopoljsko „koroletvo“ bodo se prepričali, da je to nemogoče, in bodo se rajše z njimi sporazumeli na slovanskej podlagi, kar bo velika pridobitev za Slovanstvo.

Domače stvari.

— (Ljubljanska hranilnica) je — tako se nam piše — ponudila mestu ljubljanskemu za hišo poleg kazine pri „zlatej zaponi“ (Schnalle“) 25.000 gold., s pogojem, ki ga mesto zahteva, da se namreč poslopje v ravno linijo z ulic nazaj pomakne. Uže o prihodnjem seji, katera bode baje v petek 26. t. m., bode mestni občinski zbor o tej ponudbi sklepal. — Kar se tiče zidanja poslopja za pripravnico učiteljev in učiteljic, je minister Stremayer deželnemu nadzorniku ljudskih šol, g. Pirkerju, in vodju učiteljske pripravnice, gosp. Hrovathu, katera sta ga zaradi tega v Krškem povpraševala, le malo upanja dal, da bi se v kratkem zidati začelo, rekši, da državi pomanjkuje denarjev.

— („Plevna pala.“) Nek hudomušen šaljevec je bil včeraj jutro po Ljubljani glas raztrosil, da je „prišel telegram“ (komu?), da je Plevna uže pala itd. Glasovom, ki se oslanjajo le na neoprte in neosnovane čenče, nij precej verovati. Kadar bode res, pride nam itak oficijalni telegram.

— (K učiteljskim preskušnjam), ki so se tukaj predvčeranjem pričele pod predsedništvom šolskega nadzornika Pirkerja, oglasilo se je 18 podučiteljev in podučiteljic.

— (Mohorjeve družbe knjige) so te dni jeli razpošiljati po Ljubljani. Kdor jih ne dobode na dom, naj se oglasi pri poverjeniku našega mesta, gosp. župniku Jeriču, na Starem trgu, šte. 16.

— (Družba sv. Mohora.) Piše se „Sl.“: Celovski družniki sv. Mohora so 21. t. m. volili novega odbornika mesto umrlega o. K. Robida. Od navzočnih družnikov je bil enoglasno voljen g. Vincenc Borštnar, c. kr. profesor više gimnazije v Celovcu. Lavantinska škofija, v katerej je za ljubljansko škofijo največ udov, ima sedaj dva zastopnika v odboru: enega duhovnika, dr. Nemca, in enega posvetnega, prof. Borštnarja.

— (Izpred sodnije.) V Ljubljani je nekov postrešček s svojo ženo skromno stanoval nekaj mesecev v nekeji hiši, pa nij hišnemu gospodarju nič plačati mogel, ali ne hotel. Gospodar mu pravi: spravi se mi iz hiše, ti neredni plačevalec in neplačevalec! Postrešček se hoče seliti, ali tu gospodar roko položi na borno postreščkovo pohištvo, rekoč: kadar boš plačal dolg, pa boš svoje pohištvo vzel. Mej tem stanovanje odda. Postrešček ne more družega dobiti, in kaj bi tudi bilo brez

pohištva! Kam z ženico spat hoditi. — Pa se domisli postrešček, da mu gospodar nij „po postavi“ stanovanja odpovedal, in hajdi, k sodnji tožiti ga. Pred sodbo je sodnik po suhem paragrafu izpoznal, da ima postrešček še pravico stanovati, dokler mu gospodar redno ne odpove. Tako je bil gospodar hiše prisiljen pogoditi se, vsled česar je plačal postreščku 5 gld. odškodnine, da je iz stanovanja odšel. Hišni gospodar je potem klen: Hudič, za stanovanje mi nij plačal, zdaj ga moram pa še vzdržati.

— („Tiskovna svoboda.“) Iz Maribora se nam piše: 20. številka „Slovenskega učitelja“ je bila konfiscirana zaradi spisa „Šiba zabranjena, zapor tudi zabranjen“. Spis je bil poslovenjen iz češkega šolskega „Posel z Budče“ (izhaja v Pragi), kateri ga je bil vzel iz dunajskega šolskega „Volksschule“. Kar sme pisati nemški list na Dunaji, češki list v Pragi, tega torej ne sme pisati slovenski list v Mariboru.

— (Zaklad kopali) so pretekli teden pri velikem znamenju mej Št. Vidom in Dravljami nad Ljubljano. Žagar na Kolovcu (za Kamnikom) in nekov hlapec iz Kolovca sta verjela kolovškemu „borštnarju“, da je pri dravljiškem znamenju na ljubljanskem polju zaklad zakopan. Ta ptiček ju je hotel prav nabrisati in posrečilo se mu je. Zvečer jima je povedal, in po noči ju je zmanjkalo na Kolovcu. Prišla sta okolo najstarejše ure po pol peturnem potu k dravljiškemu znamenju in jela kopati, ter preobrnila zemljo okolo znamenja na tri črevlje globoko. Ob štirih zjutraj sta obupala, ker zaklada nij bilo, in trudna in spehana vrnila se domov, kjer ju je uže čakal „borštnar“ France, z vprašanjem, sta li dobila „šac.“ Pravijo, da ju odslej nihče ne sme po „šacu“ vprašati.

Razne vesti.

* (Srbskega) pesnika Branka Radičevića, ki je umrl pred 25. leti na Dunaji, tudi hote prenesti v njega domovino in se uže nabira denar v to svrhu.

* (Mladi umetelnik Krežma) je pred svojim odhodom v Francijo poslovil se v koncertu od svojih rojakov, pri katerem sta tudi gg. Grbič in Noll sodelovala.

* (Iz ljubosumnosti) je v Topolji, kakor „Ujv.“ poroča, nek magjarski kmet svoje ženi — nos odgriznil. Na ta način je hotel zabraniti, da se ne bi kdo drug v njegovo ženo zaljubil. Žena je pa krvaveča k sodnji tekla. Tam sta se pogodila, in baje, da zdaj mirno vkup živita.

* (Razbojniki) so 15. t. m. ulomili v Solinsko cerkev, v vojaške granici, kjer so si prilastili vse vrednostne stvari, mej njimi monštranco in kelih od zlata. Tri dni pozneje pa so nekega lončarja, ki se je z ženo vračal od trga domov, napadli, uropali mu 9 gld. in ga, ker se je branil, tako ranili, da je baje uže umrl.

Umeteljstvo.

Ker se vsled hitrega odhoda iz loške doline nijsem mogel osobno posloviti pri vseh prijateljih in znancih, se jim na tem mestu zahvaljujem za izkazano mi prijaznost in jim kličem: Zdraviti!

V Bégunjah, 20. oktobra 1877.

Janko Žirovnik.

Dunajska borza 23. oktobra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	64 gld.	10	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	66	30	„
Zlata renta	74	35	„
1860 drž. posojilo	109	75	„
Akcije narodne banke	838	—	„
Kreditne akcije	210	80	„
London	117	90	„
Napol.	9	48	„
C. kr. cekini	5	66	„
Srebro	105	—	„
Državne marke	58	25	„

Priporočilo.

Podpisani umeteljni vrtnik, ki prodaje vsakovrstne cvetlice in zelišča, priporoča se p. t. občinstvu, da izvoli pri njem naročiti si najelegantnejših

vencev

iz lovoričke, vijolice in drugih rož, ter raznolike šopke, kar vse napravi zelo ukusno, brzo in ceno.

Ob jednom se uvoja naznanjati, da ima na stotine domačih in tujih rastlin za olepšavo, ter da je pripravljen ob vseh Svetih gomile pri sv. Krištofu z njimi zaljšati, mrtvaške odre krasiti in pri vseh plesih, ter drugih veselicah se svezim cvetjem ustrezati. Naroča se pismeno ali ustmeno, ter se točno izvršuje najmanjša kakor največja naročitev, za katerih obilno prosi

najudanejše

(312—2)

Alojzij Korzika,

umeteljni vrtnik, na Poljanah, št. 12 (nova).

Najboljše in najcenejše

obleke

za gospode, dečke in otroke!

Mestne, potne in lovske kožuhe

na veliko izbiro prodaje

M. Neumann,

v Ljubljani, v slonovih ulicah št. 11.

Potni kožuhi, s sedmogradci in šopni, podloženi po 45 gl.

Lovski kožuhi, z belo jag-

njetino

Mencikovi

Mencikovi iz lodna

Zimske suknje

Suknje za doma

Suknje za na lov iz lodna

Zimske hlače

in več.

Najnovejše in najelegantnejše

v konfekciji za dame.

■ Vnanje naročbe se izvršujejo točno s povzetjem, kar komu ne gódi, zamenja lahko z drugim. (299—b)

Moja

notarska pisarnica

je sedaj

na starem trgu,

v Ljubljani, v hiši št. 21 nova, 34 stara (Rudesch), I. nadstropje.

(318—1) **Dr. Wilhelm Ribitsch.**

B. 2506.

(311—2)

Objava natječaja.

Ushed zaključka općinskoga vieća od 4. septembra o. g. ovo upraviteljstvo otvara natječaj na upražnjeno mesto općinskoga lječnika sa godišnjom plaćom od 1500 forinta, koja će mu izplaćivana biti od meseca do meseca unapried iz ove općinske blagajne.

Natjecatelji podnieti će svoje molbenice ovome upraviteljstvu podkriepljene svjedočanstvima uoblašćenja na struku ljekarsku, vidarstvo, primaljstvo i vrhu poznavanja jugoslavenskoga jezika, i to kroz neproduživi rok od 40 dana od dne prvoga uvrštenja ove objave u „Slovenskom Narodu“.

Odabranoga lječnika biti će dužnost, lječiti mukte, ne samo siromašne bolesnike ove varoši, nego i čitave okolice, u kome slučaju pripadat će mu predplatna sredstva prevoza.

Od općinskoga upraviteljstva, Knin, 5. listopada 1877.

Vujatović,
načelnik.

Bračar,
prisjednik.